

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Art. III. De Potentia Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

ARTICULUS III.

De potentia Angelorum.

I. Q. 1. *Quor sint potentia Angelorum?* Resp. tres communiter assignari, nempe potentiam locomotivam, intellectivam, & volitivam.

II. Q. 2. *Quid de potentia locomotiva Angeli sit sententia?* Resp. sequentia. 1. Per hanc Angelum ita producere divisionem divisibilem, ut terminum quidem magnitudinis, non autem parvitas habeat. 1. Non posse Angelum naturaliter in duobus locis adæquatis, vel etiam inadæquatis discontinuis existere; nec ab uno extremo ad alterum non transito medio moveri. 3. Posse tamen moveri motu successivo, & discreto in infinitum velociori (supposita divinitate temporis in infinitum) non tamen quacunque velocitate, quia talis potentia infinita foret, qualis Angelo concedi non potest. 4. Posse secum etiam alios Angelos aut corpora rapere, idque tam per impulsum impressum, quam sine illo; eisdemque in loco violenter retinere, uti de facto contigisse, ex sacris paginis liquet. 5. Posse etiam corpora sive vera, subingredi & movere: sive phantastica ex se assumere, in iisque hominibus apparere; nullas tamen in his operationes vitales corporeas exercere; hæ enim ab omnino procedere debent. 6. Etsi aliqui putent, tam magis esse hanc potentiam locomotivam Angelorum, ut, si Deus permitteret, totum mundum movere possent; res tamen incerta est, hinc alii volunt, ne omnes quidem Angelorum unicum montem simul movere posse.

III. Q. 3. *Quid de potentia intellectiva Angeli sententia sit?* Resp. sequentia illis juxta probabiliores sententias concedi. 1. Posse eos naturaliter seiplos, alios Angelos, etiam res naturales existentes, imò etiam futuras, quæ ex se necessariis dependent, non tamen futura contingentia libera (nisi conjecturaliter) nec secreta cordium (nisi exteriori aliquo signo, aut alterius consensu ipsis manifestentur) nec objecta quoad substantiam supernaturalia cognoscere. 2. Posse Angelum unico actu plura ut plura cognoscere, ac etiam discurrere, saltem in objectis supernaturalibus,

ralibus, aliisque, quæ conjecturaliter tantum cognoscuntur in quibus proinde non minus facit compositionem judicium quam Homines facere consueverunt. 3. Ad omnes has cognitiones indigere Angelos speciebus intelligibilibus superadditis, quotiescunque objectum vel ob improprietatem, vel distantiam, vel aliam quamcunque causam non potest concurrere ad sui cognitionem. 4. Ejusmodi species (quarum aliquæ probabiliter universales sunt, id est, multa simul objecta diversa repræsentantes) credibiliter illis statim ab initio creationis infundi, exceptis fortasse illis per quas suorum actuum recordantur. Non tamen proprie ea omnia objecta, quorum Species habent, actu semper cognoscere debere, cum potentiam limitatam habeant, & propter ob hanc causam neque seipsum semper actu intelligere debent assertitur, licet non possint Intellectum ab omni omnino actu suspendere, cum & omnia ad cognoscendum parati habeant, & fatigationem timere non debeant, & nullam ad talem cessationem commodum allicere ipsos queat. 5. Hoc potius objectum, quam aliud cognoscant, ipsos determinari vel à Deo, vel ab alio Angelo, vel à connectione unius objecti cum altero, vel à propria voluntate.

IV. Q. 4. *Quid de potentia voluntaria Angeli sentiantur?* Resp. sequentia communiter à Theologis docentur. 1. Competere Angelo voluntatem liberam (aliqui enim opinati aut demeriti capax non fuisset) & quidem specie humana voluntate distinctam, cum ipsa Essentia Angeli voluntatis radix sit specie distincta. 2. Non posse quidem Angelum ab omni actu voluntatis abstinere (saltem supposito, quod pura omisio non detur) cum semper aliquid cognoscere debeatur, cognitionem autem naturaliter amor vel odium objecti cogniti sequatur; non esse tamen quoad voluntatem inflexibilem (sicut Thomistæ volunt) ut immutare non possit, quod semel ex plena deliberatione acceptavit, vel respuit; cum de facto Angeli mali Deum, quem summe patri dilexerant, postea odisse cœperint. 3. Per hanc voluntatem probabiliter etiam peragi (saltem partialiter, locutionem Angelorum, quatenus scilicet Angelus vult, ut huiusmodi conceptus innotescat alteri, sicque facit, ut Deum cum speciebus congenitis alterius Angeli ad tale objectum

cognoscendum concurrat; hic quippe modus explicandi locutionem Angelicam & communior est, & commodior, quam eorum, qui vel per productionem soni sensibilis in aere, vel per signa Spiritualia, vel per productionem speciei impressæ, vel expressæ fieri locutionem putant. 4. Illuminationem quoque, quâ vel superioris Hierarchiæ Angelorum inferiores, vel ex eadem Hierarchia unus alterum illuminat, per eandem voluntatem fieri, quatenus scilicet unus Angelus vult, ut hoc objectum (quod ad Deum ordinatum esse debet; alioqui etiam Dæmones se mutuo illuminare dicentur, quod tamen communiter negantur) alteri, qui illius cognitionem actualem non habet, manifestetur per concursum à Deo cum specie impressa factum.

ARTICULUS IV.

De via Angelorum.

I. Q. I. Quid per viam Angelorum intelligatur? Resp. nihil aliud per eam intelligi, quam tempus ad merendam gratiam & gloriam concessum; nam, ut unanimiter docent Theologi, Angeli non fuerunt ab initio cum supernaturali beatitudine creati, sed, ut loquitur S. Augustinus lib. de ciuitate & grat. c. 10. Deus sic ordinavit Angelorum & Humanam vitam, ut in ea prius ostenderet, quid posset liberum arbitrium; deinde quid posset gratiæ suæ beneficium. Unde etiam statim in gratia habituali creati sunt, uti contra antiquos Doctores id negantes communiter sentiunt moderati Theologi, eò quòd passim S. Scriptura dicat eos stabiles (in gratia videlicet) non fuisse; & id ipsum primo homini precumque concedatur, atque adeò Angelo longè digniori creaturæ non sit negandum. Imò S. Thomas & cum eo plerique Theologi, ut videre est apud Tann. q. 6. dub. 1. docent, hanc gratiam eos per propriam dispositionem meruisse, cum convenientius dicatur, creaturam intellectualem liberam non ordinari intrinsecè ad finem supernaturalem, nisi per liberam consensum. Hinc quia verisimile est Deum auxilia maiora perfectioribus Angelis contulisse, & hos etiam perfectius eidem cooperatos esse, meritò quoque Doctores communiter cum S. Thoma asserunt, in maiori vel